

PRIMLIJENO:	14.12.	2021	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	28-2/21-4/4		
VEZA:			
EPA:	335XVII		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Podgorica, 14.12.2021.

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku, mr Aleksi Bečiću

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosimo amandmane (4) na PREDLOG ZAKONA O OBAVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU.

POSLANICE

mr Danijela Đurović

dr Branka Bošnjak

Vesna Pavličević

Simonida Kordić

dr Tamara Vujović

Božena Jelušić

Kenana Strujić Harbić

Kenana S Harbić

Prof. dr Draginja Vuksanović Stanković

mr Boris Mugoša

A M A N D M A N 1

Član 14 stav 1 tačka 19 mijenja se i glasi:

„19) pravo na liječenje neplodnosti postupcima medicinski potpomognute oplodnje (u daljem tekstu: postupak MPO) i to:

- šest postupka MPO i tri krioembriotransfera i to: homologne ili heterologne intrauterine inseminacije (IUI) - unos sjemenih ćelija u matericu žene, homologne ili heterologne vantjelesne oplodnje (IVF); homologne ili heterologne intracitoplazmatske injekcije spermatozoida (ICSI) i transfera polnih ćelija i embriona u jajovod žene, kod žene do navršene 52 godine života koja nema djece, pod uslovom da je jedan od bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, kao i žena koja ne živi u bračnoj ili vanbračnoj zajednici crnogorski državljanin;
- tri postupka MPO i jedan krioembriotransfer i to: homologne ili heterologne intrauterine inseminacije (IUI) - unos sjemenih ćelija u matericu žene, homologne ili heterologne vantjelesne oplodnje (IVF); homologne ili heterologne intracitoplazmatske injekcije spermatozoida (ICSI) i transfera polnih ćelija i embriona u jajovod žene, kod žene do navršene 52 godine života koja nema više od dvoje djece, pod uslovom da je jedan od bračnih, odnosno vanbračnih supružnika, kao i žena koja ne živi u bračnoj ili vanbračnoj zajednici crnogorski državljanin.”

U stavu 1 tačka 22 poslije riječi „indukcijama“ tačka se zamjenjuje riječju „i“.

Poslije tačke 22 dodaje se nova tačka koja glasi:

„23) jedan postupak liječenja muške neplodnosti metodom „Micro TESE“ za potrebe postupka MPO.”

O B R A Z L O Ž E N J E

U situaciji kada u gotovo svim opštinama imamo evidentan negativan prirodni priraštaj, a koji je u posljednjih deset godina opao četiri i po puta, u obavezi smo da iznađemo način i sprovedemo mjere za podsticanje nataliteta.

Relevantni podaci govore da negativni demografski trendovi uslovljavaju smanjenje broja stanovnika u Crnoj Gori. Sa druge strane sve je izraženiji problem neplodnosti naših sugrađana i potreba za modernizacijom, unapređenjem i ulaganjem u medicinske tretmane obavezuje nas da čujemo i poslušamo glas naroda.

Fondacija "I ja imam pravo da budem mama" za samo godinu dana svog postojanja okupila je 7500 članova koji se bore sa neplodnošću. Na krilima predizbornog obećanja aktuelnog premijera čija je rečenica: "Takođe, svaki pokušaj vantjelesne oplodnje biće plaćen iz državnog budžeta bez ograničenja..." pokrenula nadu kod mnogih, koji su već svaku nadu izgubili da će se ostvariti kao roditelji, obratili su se svim relevantnim institucijama u državi, između ostalih i ženskom klubu Skupštine Crne Gore. Ukazavši na brojne probleme i barijere sa kojima se suočavaju na putu do

dobijanja svog potomstva, otvorili su nova vrata i jedan sasvim drugačiji pogled na dubinu i jačinu ovog problema. Zahvaljujući njihovoj upornosti, predanom i posvećenom radu, spoznali smo na koje sve probleme jedan par u Crnog Gori prolazi, počev od nepostojanja kvalitetne zakonske regulative i podzakonskih akata, a što je još poraznije, loše primjene postojećih propisa. Kvalitet medicinske usluge u Crnoj Gori i nivo liječenja neplodnosti dosta zaostaje za većinom evropskih centara, počev od Novog Sada, Beograda, Maribora, pa do Soluna, Praga i dr. Učešće države je jako skromno kada je liječenje neplodnosti u pitanju.

S toga, predloženi amandman predstavlja samo jedan od iskoraka u regulisanju brojnih potreba na liječanju neplodnosti, a samim tim i porastu nataliteta. Najmanje što se svim parovima može pomoći jeste pravo na besplatno liječenje. U trenutnim uslovima, do regulisanja konkretnih zakona iz ove oblasti, mišljenja smo da se svim parovima bez djece mora omogućiti pravo na makar 6 besplatnih postupka medicinski potpomognute oplodnje, odnosno 3 postupka za one parove koji imaju do dvoje djece, kao i besplatan navedeni broj krioembriotransfera.

Sem toga, izmjena starosne gornje granice kod žene je diskriminatorna u postojećem zakonskom rješenju. Imajući u vidu i da SZO propisuje da su "granice starosti žene reproduktivna sposobnost žene od 16 do 55 god", to se amandmanom predlaže da se starosna granica žene imjeni na 52 kao prelazno rješenje.

Po statistikama, polovina slučajeva neplodnosti uzrokovana je muškom neplodnošću, koja je naglo porasla tokom poslednjih 15-ak godina.

Micro-tese je hirurška procedura, uzimanja uzoraka tkiva ispitivanjem tkiva testisa mikroskopom I istraživanje spermatozoida u tim tkivima, koja se koristi u slučajevima muške neplodnosti. Zahvaljujući ovoj procedure, spermatozoidi se vade iz testisa muškaraca kada ih nema u ejakulatu sperme(azoospermia), kako bi se ipak omogućilo da postanu biološki očevi.

Različiti su razlozi za nepostojanje spermatozoida u sjemennoj tečnosti I to:

- Opstrukcija ejakulacionog kanala,
- Testisi nisu spušteni,
- Hormonski razlozi,
- Ne postoji ejakulacioni kanal (od rođenja),
- Genetski uzroci,
- Korištenje lijekova,
- Različite infekcije,
- Povrede,
- Izloženost radijaciji.

Na ovaj način, eliminiše se diskriminacija muškaraca, kada je liječenje neplodnosti u pitanju, te im se pruža prilika za potpuno ravnopravno pravo na liječenje, kao i ženama.

AMANDMAN 2

U članu 38 stav 3 poslije riječi: „(liječenja prijetjećeg abortusa)” dodaju se riječi: „i za vrijeme stimulacije i biohemijske trudnoće u postupcima MPO“.

AMANDMAN 3

U članu 40 stav 3 poslije riječi: „(liječenja prijetjećeg abortusa),” dodaju se riječi: „za vrijeme stimulacije i biohemijske trudnoće u postupcima MPO“.

AMANDMAN 4

U članu 41 stav 2 poslije riječi: „(liječenja prijetjećeg abortusa)” dodaju se riječi: „i za vrijeme stimulacije i biohemijske trudnoće u postupcima MPO“.

OBRAZLOŽENJE ZA AMANDMANE 2, 3 i 4

Sam proces medicinski potpomognute oplodnje, tokom stimulacije, kao i ostalih faza koje uključuju aspiraciju, embriotransfer i sl., kao i dvonedeljni period iščekivanja rezultata je veoma zahtjevan i stresan. Osim obaveznih analiza i kontrola, psihološki aspekt je jako značajan u ovom procesu.

Biohemijska trudnoća podrazumjeva period od 14 dana nakon embriotransfera.

Sem toga, žene su prinuđene da odsustvuju sa posla, te smo mišljenja da su navedeni amandmani u potpunosti opravdani, te da naknada zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad u navedenim slučajevima treba da bude obezbjeđena u visini od 100% od osnova za naknadu.